

Innkalling til møte i nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Det innkalles med dette til møte i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
På **Doktortjønna, Røros, fredag den 9. mars kl 10.00 – 15.00**

Saksliste:

- Sak 01/2018: Godkjenning av innkalling og sakliste.
- Sak 02/2018: Valg av to personer til å underskrive protokollen
- Sak 03/2018: Referatsaker.
- Sak 04/2018: Årsrapport for 2017 – framlegging for godkjenning
- Sak 05/2018: Tildeling av tiltaksmidler og driftsmidler for 2018
- Sak 06/2018: Langtjønna LVO – søknad om tillatelse til riving og gjenoppbygging av garasje – søker Rolf Feragen
- Sak 07/2018: Femundsmarka nasjonalpark – søknad om lavtflyging for kartlegging – søker NGU
- Sak 08/2018: Femundsmarka nasjonalpark – søknad om flygning med drone
- Sak 09/2018: Besøkssenter Femundsmarka Elgå – vedlikehold og utvikling
- Sak 10/2018: Arbeidsutvalget – valg av nytt medlem
- Sak 11/2018: Eventuelt

Saker til orientering og diskusjon:

- Presentasjon av Besøkssenter Femundsmarka, ved Knut Simensen
- Sårbarhetsanalyse for Femundsmarka og Gutulia, ved forskere fra NINA – Nina Eide (via skype)
- Kartlegging av reiselivet i området – ved Linda Merethe Ramberg, Rådhuset Vingelen
- Markering av Gutulia 50 år – opplegg og gjennomføring – budsjett
- Oppnevning av nye representanter til Nasjonalparkstyret fra Sametinget
- Brev fra Rørosmuseet angående organisering og re-autorisasjon for Besøkssenter nasjonalpark Femundsmarka
- Nytt fra lederen

Kopi av denne innkallingen med saksdokumenter sendes styrets varamedlemmer til orientering. Varamedlemmene innkalles ikke til møtet, men vil få nærmere beskjed dersom noen av medlemmene melder forfall.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 9.mars 2018

Sak 28/2017 - Referatsaker

- Langtjønna LVO – søknad om kjøring inn til Langtjønnabua i forbindelse med TV produsjon – søker NRK– **innvilget** dispensasjon for 1 tur til formålet

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA ARBEIDSUTVALGET

Møtedato: 09.03.2018

Sak 04/18: Årsrapport 2017 – framlegging for godkjenning

Saksopplysninger

Den første årsrapporten for nasjonalparkstyret ble utarbeidet i 2015, det var ønsket fra styret at det ble utarbeidet en årlig rapport over arbeidet til nasjonalparkstyret.

Årsrapporten for 2017 er utarbeidet i henhold til den nye malen til Miljødirektoratet og gir et bilde av aktiviteten og prioriterte prosjekter for 2017.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia tar Årsrapporten for 2017 til etterretning.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA ARBEIDSUTVALGET

Møtedato: 09.03.2018

Sak : Disponering av tiltaksmidler for 2018

Dokumenter i saken

E-post fra Miljødirektoratet om tildelte midler til styrene
Søknad fra styret om midler til tilretteleggingstiltak

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia er for 2018 tildelt 1 105 000 i tiltaksmidler over post 1420.31. For 2017 ble det til sammenligning tildelt en ramme på 800 000,- i tiltaksmidler.

For andre nasjonalparkstyret i Trøndelag har det blitt gjort følgende tildelinger:

- Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre er tildelt 365 000 NOK. I tillegg 60 000 til lokalt SNO.
- Byrkjela nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre er tildelt 150 000 NOK
- Skarvan og Roltdalen nasjonalparkstyre er tildelt 290 000
- Skardsfjella-Hyllingdalen verneområdestyre er tildelt 260 000
- Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia er tildelt 1 105 000 NOK
- Nasjonalparkstyret for Forollhogna er tildelt 135 000 NOK

Søknad til Miljødirektoratet for 2018 – i prioritert rekkefølge

Oversikt over alle tiltak

Prioritet	Navn	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Øk. ansvarlig	Beløp
1	Åpen seter i Gutulia	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Gutulia nasjonalpark (VV00000604)	Forvaltningsm.	70 000
2	Tilsyn og oppfølging av åpne buer i Femundsmarka	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Femundsmarka nasjonalpark (VV00001943)	Forvaltningsm.	70 000
3	Slått og vedlikehold av skigard, Gutulisetra	Slått	Engslått	Gutulia nasjonalpark (VV00000604)	Forvaltningsm.	80 000
4	Slutføre kloppegging Muggsjølia-Valdalsfjelet	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeidelse/sti/kanalisering	Femundsmarka nasjonalpark (VV00001943)	Forvaltningsm.	60 000

5	Natur og opplevelsessti i og rundt Gutulivollen.	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av skilt og/eller infotavle	Gutulia nasjonalpark (VV00000604)	Forvaltnings m.	130 000
6	Innfallsport Gutulia - i henhold til besøksstrategi	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P-plass	Gutulia nasjonalpark (VV00000604)	Forvaltnings m.	275 000
7	Synnervika-etablere raste- / camping mulighet,	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Femundsmarka nasjonalpark (VV00001943)	Forvaltnings m.	180 000
8	leirplasser - tilrettelegging og fjerning av søppel	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Femundsmarka nasjonalpark (VV00001943)	Forvaltnings m.	40 000
9	Skjøtselstiltak ved Muggsjølia	Slått	Engslått	Femundsmarka nasjonalpark (VV00001943)	Forvaltnings m.	40 000
10	Markering av Gutuila 50 år Vognveien –	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av skilt og/eller infotavle	Gutulia nasjonalpark (VV00000604)	Forvaltnings m.	80 000
11	Langen Svartvika - Nordvika	Kartlegging	Annen kartlegging	Langtjønna landskapsvernområde (VV00001998)	Forvaltnings m.	35 000
12	Klopplegging av skuterløype og v/ Svartsjøen	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Femundsmarka nasjonalpark (VV00001943)	Forvaltnings m.	45 000
13	Ferdsestiller - 5 stk - 1 må erstattes	Kartlegging	Annen kartlegging	Femundsmarka nasjonalpark (VV00001943)	Forvaltnings m.	1
14	Pott	Pott for gjennomføring av prioriterte tiltak			Forvaltnings m.	0
						1 105 000

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia har i praksis fått tildelt midler til alle de omsøkte prosjektene, det er derfor ikke behov for å prioritere mellom de ulike tiltakene.

Nasjonalparkstyret er i tillegg tildelt 400 000,- til drift og 250 000,- til forvaltningsplan/ besøksstrategi.

I tillegg har vi fått tildelt 250 000,- fra Klima- og miljødepartementet til markering av Gutulia 50 år.

Forslag vedtak

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vil disponere de tildelte tiltaksmidlene for 2018 i tråd med tiltaksplan som tidligere er vedtatt av nasjonalparkstyret.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 09.03.2017

Sak 06/18: Langtjønna LVO - søknad om riving av garasje og oppbygging av ny – søker Rolf Feragen

Dokumenter i saken

- Søknad fra Rolf Feragen av 18. januar 2018
- Beskrivelse av nybygg og bilder av eksisterende bygg – oversendt fra Magnus Borgos

Søknaden er vurdert i henhold til:

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

Verneforskriften for Langtjønna landskapsvernområde av 21.02.2003

Forvaltningsplan for Femundsmarka nasjonalpark, Femundslia landskapsvernområde og Langtjønna landskapsvernområde

Søknaden

Det søkes om å rive og gjenoppbygge en gammel traktorgarasje på setereiendommen Øia seter 132/417, innenfor Langtjønna LVO. Garasjen skal i utgangspunktet bli en tro kopi av den gamle. Med unntak av en litt bredere portåpning på røstveggen mot øst, for å kunne benyttes til dagens redskap som for eksempel høypresse ol. Noe av materialet vil bli brukt om igjen, bla panelet på langveggen mot sør. Det øvrige materialet må vurderes underveis. Det er søkt uthusprosjektet på røros om midler til dette prosjektet. De vil forutsette at så mye som mulig blir tatt vare på.

Det tas sikte på å bygge en høyere steinmur, reisverk vil bli laftet. Ellers vil bygg og beliggenhet bli som tidligere.

Verneforskrift og verneformål

Søknaden behandles i henhold til verneforskriften for Langtjønna landskapsvernområde.

- Formålet med opprettelsen av Langtjønna landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- og kulturlandskap i tilknytning til Femundsmarka nasjonalpark, med kulturlandskapselementer blant annet knyttet til fløtningsanlegget mellom Femund og Feragen.
- Allmenheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Vernebestemmelsene har følgende formuleringer:

§ 3 pkt 1.3 b) Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til ombygginger og restaureringer av eksisterende bygninger på Øya, Ljøsnavollen, Svartvika og Nordvika.

Vurdering

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

Den omsøkte garasjen ligger inne på setereiendommen, og det vil ikke berøre nye arealer. Utforming av garasjen vil bli en kopi av den eksisterende og vil derfor ikke påvirke landskapet og kulturmiljøet vesentlig.

§ 9. Føre-var prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

Den aktuelle garasjen er allerede i bruk, det er vanskelig å se at en restaurering vil føre til en vesentlig økt belastning i forhold til verneformålet.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Anses ikke å være relevant i denne saken.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Et slik nytt bygg vil ikke innvirke nevneverdig på hverken formålet med vernet, eller påvirke verneverdiene nevneverdig.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret gir dispensasjon til Rolf Feragen for oppføring av ny garasje på setereiendommen Øya 132/ 417 innenfor Langtjønna landskapsvernområde. Dispensasjonen gis i henhold til vernebestemmelsene for Langtjønna landskapsvernområde av 21.02.2003, i henhold til § 3 pkt 1.3 b)

Det forutsettes at arbeidet gjennomføres i tråd med opplysningene i søknaden.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 09.03.2017

Sak 07/18: Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker - søknad om dispensasjon fra lov om minste flyhøyde over verneområder – søker Norges geologiske undersøkelse

Dokumenter i saken

- Søknad fra NGU av 07.12.2017
- Retningslinjer ved behandling av søknader om lavtflyging i regi av NGU, fra Klima- og miljødepartementet datert 14.08.2014

Søknaden er vurdert i henhold til:

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003

Verneforskriften for Gutulia nasjonalpark av 10.09.2004

Forvaltningsplan for Femundsmarka nasjonalpark, Femundslia landskapsvernområde og Langtjønna landskapsvernområde

Søknaden

NGU søker om tillatelse til flygning for å gjøre geofysiske målinger i store deler av Sør-Norge deriblant over Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker i løpet av 2018.

Arbeidsutvalget behandlet en tilsvarende søknad i 2017 og ga dispensasjon til det aktuelle formålet for oktober og november 2017. NGU rakk imidlertid ikke å gjennomføre de aktuelle flygningene i løpet av 2017, og søker derfor om å gjennomføre dette i løpet av 2018. De presiserer at de er avhengige av kunne utføre målingene før det kommer betydelige mengder snø på bakken.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- Å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjell- og skogområde.
- Å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- Å bevar det biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Formålet med opprettelsen av Gutulia nasjonalpark er å bevare et i det vesentlige urørt skog-, myr- og fjellområde. Et sentralt mål for vernet er å ta vare på det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv. Det er videre et mål å verne om kulturminner og ivareta naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken som er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Verneforskriftene har følgende bestemmelser som regulerer motorisert ferdsel:

§3 punkt 5.1 : Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken, er forbudt.

Vurdering

Viser til vurderingene som er gjort i den vedlagte saken som ble vedtatt av arbeidsutvalget i 2017. De samme momentene vil være aktuelle også for saken i 2018. Klima- og miljødepartementet har i praksis også utarbeidet detaljerte føringer og retningslinjer for hvordan disse sakene skal håndteres innenfor verneområder.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir Norges Geologiske undersøkelser dispensasjon i henhold til naturmangfoldloven § 48, fra verneforskriften i Femundsmarka nasjonalpark § 3 punkt 5.1, og Gutulia Nasjonalpark § 3 punkt 5.1. Det gis dispensasjon for lavtflyging der formålet er geofysiske målinger slik det er beskrevet i søknaden.

Vilkår for vektaket er følgende:

- Dispensasjonen gjelder for geofysisk kartlegging som skal gjennomføres i 2018
- Det bør unngås å gjennomføre flygninger i perioden 1. april til 1. juli i forbindelse med hekke- og yngleperioden i dette sårbare fjellområdet
- De aktuelle verneområdene er populære for friluftsliv og det bør derfor ikke flys i helger og i fellesferien.
- Reindrifta i området skal også varsles i forkant av den aktuelle flygningen.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 09.03.2017

Sak 08/18: Femundsmarka nasjonalpark - søknad om bruk av drone for filming – søker Jørgen Hjelmsøy

Dokumenter i saken

- Søknad fra Jørgen Hjelmsøy av 08.11.2017
- Vedtak fra Fylkesmannen i Trøndelag av 20.02.2018

Søknaden er vurdert i henhold til:

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003

Forvaltningsplan for Femundsmarka nasjonalpark, Femundslia landskapsvernområde og Langtjønna landskapsvernområde

Søknaden

I søknaden opplyses det at bakgrunnen for søknaden om å fly drone i alle verneområdene i Trøndelag er ønsket om å filme forskjellige typer naturfilmer. Søker opplyser at han jobber med et filmprosjekt som har som målsetting å vise frem det beste trøndersk natur har å by på. Det søkes for perioden 1. desember 2017 – 31. desember 2018. Det skal tas hensyn til fugle- og dyrelivet.

Fylkesmannen mottok søknaden på e-post den 8. november 2017, deretter videresendt til Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og andre aktuelle styrever. I e-post datert 20. november 2017 fra daværende Fylkesmannen i Nord-Trøndelag v/Inge Hafstad og i telefonsamtale den 21. november 2017 ble det bedt om tilleggsopplysninger. I e-posten bes det om tilleggsopplysninger knyttet til hvem som er oppdragsgiveren, eventuelle samarbeidspartnere og hvem som er målgruppen. Mens det i telefonsamtalen ble bedt om mer konkrete opplysninger om hvilke verneområder det skal filmes i, og til hvilket tidspunkt på året. I e-posten datert 20. november 2017 ble det også opplyst at søker ikke kunne påregne at søknaden ble ferdigbehandlet innen 1. desember 2017.

Søker ble bedt om å sende tilleggsopplysningene til alle berørte myndigheter. Fylkesmannen og nasjonalparkstyret har pr. dags dato ikke mottatt noen tilleggsopplysninger fra søker, og har heller ikke registrert at andre berørte forvaltningsmyndigheter har mottatt tilleggsopplysninger. Da søker ikke har benyttet seg av anledningen med å komme med tilleggsopplysninger velger vi å behandle søknaden med de opplysninger vi har tilgjengelig

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- Å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjell- og skogområde.
- Å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødslandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- Å bevar det biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal

sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

§3 punkt 5.1

Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken, er forbudt.

Vurdering

Praksisen rundt søknader om bruk av drone i verneområder er at i de verneområdene der det er forbud mot bruk av modellfly i verneforskriften kreves det dispensasjon for bruk av droner. Der det ikke foreligger et slikt forbud er det i utgangspunktet ikke noe hjemmel for å nekte bruk av drone. Imidlertid må dette vurderes opp mot unødvendig forstyrrelser på dyre- og fuglelivet, blant annet under hekke- og yngletiden.

Naturmangfoldloven § 48 inneholder tre alternativer for dispensasjon fra vernevedtak. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

Søknaden er meget omfattende, i den forstand at den omfatter alle verneområdene i Trøndelag, inkludert Femundsmarka nasjonalpark. Samtidig er den meget mangelfull med tanke på hvilke verneområder som er de mest aktuelle, tidspunkt på året (det søkes om hele året), formålet med filmingen ut over ønsket om å produsere naturfilm. Enhver søknad bør i utgangspunktet dokumentere et konkret behov. Nasjonalparkstyret har som nevnt ikke fått tilsendt tilleggsopplysninger fra søker, og må derfor behandle søknaden med utgangspunkt i de opplysningene vi har pr. dags dato. Hvilket betyr at søker ønsker, uten begrensninger, å ha åpning for å benytte drone for filming gjennom hele året i alle verneområdene i Trøndelag.

Bruk av drone i nasjonalparken gjennom hele året vil skape uønskede forstyrrelser på dyre- og fuglelivet. Dette gjelder spesielt under hekke- og yngletiden, men også under vår- og høsttrekket. Omfanget av aktiviteten kan bli så omfattende at samlet belastning for dyre- og fuglelivet må tillegges betydelig vekt, jf. nml. § 10. Bruk av drone i våre verneområder vil ha negativ forstyrrende effekt på dyre- og fuglelivet, og strir derfor mot verneformål og verneverdier som er registrert i verneområdet. Nasjonalparkstyret anser derfor at vilkårene for å gi tillatelse med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 ikke er innfridd.

Ifølge naturmangfoldlovens (nml) § 7 skal nml §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet. Vi har gjennom forskjellige databaser god kjennskap til naturverdiene i de fleste verneområdene. Hvis det tas tilstrekkelig hensyn, vil ikke bruk av drone nødvendigvis virke forstyrrende på dyre- og fuglelivet. Imidlertid vil ukritisk bruk av drone i omsøkt omfang ha forstyrrende effekt på dyre- og fuglelivet til visse tider av året. Når søker ikke har kommet med tilleggsopplysninger må nasjonalparkstyret vurdere søknaden utfra de opplysninger som søknaden datert 8. november 2017 inneholder. Det er også vanskelig å begrense en eventuell tillatelse til å gjelde konkrete områder og avgrense bruken av drone i tid og rom, all den tid søker ikke selv vil konkretisere dette. På bakgrunn av eksisterende informasjon i søknaden mener vi at kunnskapsgrunnlaget jf. nml § 8 er mangelfullt. Føre-var-prinsippet i nml § 9 tillegges derfor betydelig vekt når søknaden vurderes.

Når det gjelder vurderinger opp mot nml. § 10 se avsnittet øverst på denne siden. Med bakgrunn i at søknaden avslås ansees nml. §§ 11 og 12 som lite relevant.

Forslag til vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftene for Femundsmarka nasjonalpark § 3. punkt 5.1, har Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia fattet følgende vedtak:

Søknaden fra Jørgen Hjelmsøy om bruk av drone for filming i Femundsmarka nasjonalpark avslås i henhold til begrunnelsen i saksframstillingen.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 09.03.2018

Sak 09/2018: Besøkssenter Femundsmarka Elgå – vedlikehold og utvikling

Dokumenter i saken

- Besøkssenter nasjonalpark Femundsmarka, avd. Elgå – vurdering av hva som skal til for å vedlikeholde og utvikle besøksavdelingen i Elgå. Rapport fra Rådhuset Vingelen desember 2017.
- Utredning av informasjonspunkt i Elgå. Notat Rørosmuseet november 2017.
- Oppsummering fra møte 8.1.2017 om rapporten «Fortsatt levedyktig besøkssenter i Elgå».

Saksopplysninger

Nasjonalparksenter Femundsmarka avd. Elgå sto ferdig i 2005. Dette er ett av to besøkssentra for Femundsmarka. Det andre ble etablert på Doktortjønna i Røros kommune. Sentraene ble etablert for å betjene og gi informasjon til de to hovedstrømmene av besøkende til nasjonalparken; én sørfra via Elgå og én nordfra via Røros. Etter innføring av merkevarestrategien for norske nasjonalparker har Miljødirektoratet endret navnet til «Besøkssenter Nasjonalpark Femundsmarka».

Sentraene er eid av hver sin stiftelse, henholdsvis Rørosmuseet og Femundsmarka nasjonalparksenter avd. Elgå (FNE). FNE ble etablert i 2003 (?) av Engerdal kommune, Statskog SF, Engerdal fjellstyre, Elgå reinbeitedistrikt, Elgå Vel og Hedmark fylkeskommune. For å sikre en god koordinering av driften av de to sentraene ble det opprettet en egen stiftelse, stiftelsen INAF, som har og har hatt sin viktigste funksjon som søker, mottaker og fordeler av midler gitt av Miljødirektoratet til drift og til spesielle tiltak rettet mot publikum. INAF ble av Miljødirektoratet autorisert som nasjonalparksenter for Femundsmarka. Siden 2005 har avdelingene i praksis fungert som to selvstendige enheter med hver sin ledelse og kommersielle drift. Rørosmuseet overtok driften av Doktortjønna i 2009. I 2011 inngikk Rørosmuseet en driftsavtale med FNE slik at Rørosmuseet etter dette i praksis har driftet begge sentraene.

I dag er det altså 3 stiftelser som representerer besøkssenteret for Femundsmarka – INAF, FNE og MIST, Museene i Trøndelag (tidligere Stiftelsen Rørosmuseet). I løpet av de siste 15 årene har det blitt gjort store omrokninger og endringer i organiseringen med INAF som paraply og de to avdelingene som fysiske besøkspunkter. Styrene i INAF og FNE har i praksis utøvd minimalt med driftsoppgaver. Rørosmuseet er sekretariat for INAF og forestår derfor både søknadsprosesser og rapporteringer overfor Miljødirektoratet.

Nasjonalparksenteret er autorisert ut 2018. Miljødirektoratet gir 5-årige autorisasjoner til besøkssentra. Det er aktuelt i løpet av 2018 å søke om reautorisasjon for Besøkssenter Femundsmarka Elgå. Miljødirektoratet har fastsatt spesifikke autorisasjonskrav som må oppfylles for at nasjonalparksentra skal kunne bli autorisert. Det er lite trolig at besøkssenteret på Elgå oppfyller disse kravene og vil bli reautorisert ut fra dagens status. Senteret i Elgå mangler en aktiv driftsledelse som har visjoner for senteret. Utstillingene har ikke vært fornyet siden de stod ferdige i 2005. De siste årene har det vært et begrenset antall besøkende inne på selve senteret. Det er også store utfordringer med dagens drift med hensyn til beliggenhet, skilting, åpningstider, behov for oppgraderinger, ledelse og kompetansen til personalet.

Det har vært drøftet ulike modeller for videreføringen av nasjonalparksenterfunksjonen i Elgå:

- Dagens modell med eget bemannet senter.
- Senterfunksjonen flyttes til en turistbedrift i området.
- Innendørs ubemannet infopunkt.
- Utendørs infopunkt.
- Delt løsning med utendørs infopunkt og senterfunksjon tilknyttet turistbedrift.

Noen hovedpunkter fra sammenfatningen i Rådhuset Vingelens rapport:

- Behov for en tydeliggjøring av formålet med et besøkssenter for Femundsmarka. Dette gjelder begge avdelinger samlet. Anbefaler at dagens brukermønster og brukerbehov legges til grunn for dette arbeidet.
- Behov for utvikling av en felles strategi og profil for senteret, inkludert en klargjøring av hvilke funksjoner som skal legges til hvilken avdeling.
- Behov for at Elgåavdelingen klarer å mobilisere nye ressurser og aktører slik at avdelingen igjen kan gjøres til et selvstendig senter.
- Besøkssenteret for Femundsmarka bør utvikle en digital strategi for informasjon og kunnskapsformidling.
- Det anbefales å gjøre en kritisk gjennomgang av dagens organisering fordi denne er lite fleksibel.
- Det er skissert to alternative inntektsmodeller inkludert driftskostnader og inntektpotensial.
- En levende bemannet avdeling i Elgå framstår som formålstjenlig med tanke på brukerbehovene. Krever at denne blir et attraktivt besøkspunkt med aktivitetstilbud nok til å gi tilstrekkelig inntjening. Videre påpekes det at dette forutsetter samarbeid med berørte aktører og utvikling av en klar strategi med målsetting om å trekke flere av områdets turister til Elgå.

Noen hovedkonklusjoner fra møte 8.1.2018 der RV la fram sin rapport for Engerdal kommune, nasjonalparkforvaltningen, FNE og Rørosmuseet:

- Dagens organisering er ikke hensiktsmessig. INAFs rolle kan bedre ivaretas av nasjonalparkstyret som hovedansvarlig for helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene.
- Det bør inngås dialog med lokale aktører i tilknytning til hver avdeling for å avdekke mer konkret hva de ulike aktørene kan bidra med for å trekke folk.
- Det bør utredes hvilke informasjonsbehov som brukerne av verneområdene og områdene rundt har og som besøkssentrene kan dekke.

Vurdering

Elgå er en naturlig innfallsport til Femundsmarka fra sør. Det er kort vei inn til nasjonalparken, og båten Fæmund II, som legger til i Elgå, trafikkerer Femunden om sommeren slik at besøkende kan benytte flere innfallsporter til nasjonalparken. Selv om mange vil finne informasjon på nettet i forkant av et besøk til Femundsmarka, vurderes allikevel behovet for å kunne gi besøkende informasjon om naturforhold, verneverdier, vernebestemmelser, praktisk informasjon (stier, overnattingsmuligheter, fiskemuligheter etc.) å være relativt stort og etterspurt. I denne sammenhengen er det viktig å være oppmerksom på at hovedstrømmen av besøkende til Femundsmarka sørfra kommer via Elgå.

Med bakgrunn i ovenstående mener nasjonalparkstyret at det er viktig at avdelingen i Elgå opprettholdes og videreutvikles. Nasjonalparkstyret mener også at dette bør være et besøkssenter som er bemannet i de viktigste besøksperiodene for Femundsmarka nasjonalpark. En forutsetning for et fortsatt bemannet besøkssenter i Elgå er imidlertid at

senteret revitaliseres. Slik besøkssenteret framstår og driftes i dag vil det trolig ikke innfri Miljødirektoratets autorisasjonskrav. Sentralt i en slik revitaliseringsprosess vil være oppgradering av utstillingene, utvikle tilbud om aktiviteter, bedre skilting og fysisk tilrettelegging, samt inngå dialog/samarbeid med turistbedrifter i området innenfor temaene guiding, overnatting, servering etc. Dette igjen forutsetter at det blir en aktiv, visjonær og offensiv ledelse av Elgåavdelingen.

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia mener at dagens organisasjonsmodell for «Besøkssenter Nasjonalpark Femundsmarka» ikke er hensiktsmessig. Styret er av den oppfatning at stiftelsen INAFs rolle bedre kan ivaretas av nasjonalparkstyret som hovedansvarlig for en helhetlig forvaltning av nasjonalparkene og landskapsvernområdene i regionen. Dette vil bidra til færre aktører og mindre fragmentering av nasjonalparkforvaltningen, der nasjonalparkstyret er det sentrale organet for både drift og utvikling av besøkssenteret. Nasjonalparkstyret synes det vil være riktig og hensiktsmessig at besøkssenteret i Elgå også kan fungere som nasjonalparksenter for Gutulia nasjonalpark.

Det er viktig at nasjonalparkstyret i det videre arbeidet med besøksstrategien for Femundsmarka nasjonalpark inngår en dialog med lokale aktører i tilknytning til avdelingene på Røros og i Elgå for å kartlegge konkret hva disse kan bidra med for å trekke flere besøkende til sentrene. Også kartlegging av brukernes/besøkendes ønsker, forventninger og behov for sentrene må inngå i dette arbeidet. Besøksstrategiprosessen bør også legge vekt på å mobilisere lokale aktører i Elgå innenfor overnatting, servering, opplevelser etc. med sikte på samarbeid med nasjonalparksenteret om tilbud, aktiviteter mm.

Forslag til vedtak

- Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia tar rapporten fra Rådhuset Vingelen til etterretning.
- Besøkssenteret i Elgå bør opprettholdes og videreutvikles som et bemannet senter slik at det oppfyller Miljødirektoratets krav til re-autorisasjon.
- Rollen til stiftelsen INAF bør overtas av Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia. Dette vil bidra til å sikre en mer helhetlig og mindre fragmentert forvaltning av verneområdene.
- Gjennom besøksstrategiarbeidet følge opp dialogen med lokale aktører innenfor reiseliv og turisme i Elgå med sikte på tettere og forpliktende samarbeid med et oppgradert besøkssenter for Femundsmarka nasjonalpark når det gjelder informasjon og tilbud til besøkende.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 09.03.2017

Sak 10/18: Arbeidsutvalget – supplerende valg

Dokumenter i saken

Vedtak i nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia den 14. mars 2016
Vedtekter for nasjonalparkstyret

Bakgrunn for saken

I henhold til punkt 5 i vedtektene til nasjonalparkstyret kan det opprettes et arbeidsutvalg:

«Styret kan nedsette et arbeidsutvalg bestående av personer fra styret, hvorav minst ett medlem bør være av representanter innstilt av Sametinget.

Styret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangoldloven/ verneforskriften i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene.

Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i tråd med naturmangfoldloven/ verneforskriftene.»

Nasjonalparkstyret hadde sitt konstituerende møte den 14. mars 2016 og oppnevnte følgende medlemmer til arbeidsutvalget:

Medlemmer : Lars Erik Hyllvang
 Hans Vintervold
 Maths Mortensson (Sametinget)

Varamedlem: Eva Nordfjell (Sametinget)
 Liv Darell
 Heidi Lundstedt

Da Sametinget har utnevnt nye medlemmer til nasjonalparkstyret, må det velges nye representanter fra Sametinget til arbeidsutvalget.

Eva Nordfjell og Inge Even Danielsen er oppnevnt som nye medlemmer til nasjonalparkstyret fra Sametinget.

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak